

contre nous-mêmes sa pointe, nous sachions faire briller aux yeux du monde l'éclair de ta lame, et fair sentir aux âmes aux âmes perdues qui nous apellent, aux âmes sauvées qui réclament la pleine santé, le tranchant de ton fer qui blesse et qui guérit! Zie ook Dr. J. WOLTJER, *Gezag en Wetenschap*, Amsterdam. 1892. p. 28.

180) KANT. *Der Streit der Facultäten, Sammtliche Werke*. Lpz. 1838. Vol. X. p. 323.

181) Dat Christus met opzicht tot de Schriftuur des Ouden Verbonds juist in dezelfde overtuiging stond, als thans door onze Calvinisten, op grond van zijn getuigenis, ten opzichte van heel de Schrift wordt beleden, valt kwalijk tegen te spreken. Zegt men nu, dat dit wel zoo is, maar dat Christus hierin slechts een Rabb. traditie volgde, dan van tweeën één, dan deed hij dit, hoewel hij wist dat deze traditie onwaarheid behelsde, of wel omdat hij dit niet wist. In het eerste geval was dit opzettelijke volksmisleiding, in het tweede geval, dwaling in het heiligste. Beide met de belijdenis van zijn Godheid volstrekt onverenigbaar.

182) Zij men toch ook in Gereformeerde kringen tegen deze *Schlagwörter* op zijn hoede. Beide gezegden zijn pantheïstisch en onwaar. Het is onwaar dat God het alzoo besteld heeft, dat de waarheid zich zelve zal handhaven. De apostel zelf drong aan op het afsnijden van ketters door oefening van tucht. En het is even onwaar, dat er niets gemaakt wordt, en dat al wat uit God is organisch groeit. Noch Abrams roeping, noch Israëls uittocht uit Egypte, noch de Reformatie zijn vanzelf *gegroeid*, maar tot stand gekomen door feiten, die het proces eer verstoorden.

183) Zie Psalm 148 : 6: »Hij heeft hun een orde gegeven, die geen van hen zal overtreden.»

184) Psalm 148 : 7—14. Gelijk men weet is het schoone Kerklied *Benedicite*, uit het *Common Prayerbook*, niets dan een variatie op dezen psalm.